

РЕШЕНИЕ

№ 179

гр. Варна, 20.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Милен П. Славов

Членове: Петя Ив. Петрова
Мария Кр. Маринова

при участието на секретаря Олга Ст. Желязкова
като разглежда докладваното от Петя Ив. Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20233000500249 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по в.гр.д.249/2023 г. по описа на Варненския апелативен съд е образувано по две въззивни жалби, от всяка от страните срещу части от решение № 105/13.04.2023 г., постановено по гр.д. № 370/2022 г. по описа на Шуменския окръжен съд, както следва:

По въззивна жалба на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” - Шумен, подадена чрез ст.юрисконсулт С. П., против решение № 105/13.04.2023 г., постановено по гр.д. № 370/2022 г. по описа на Шуменския окръжен съд **В ЧАСТТА**, с която Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението- Шумен е осъдена да заплати:
- на Ж. Д. А. на основание чл.78, ал.1 от ЗДС, обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 9 854 лв., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 14.09.2019 г. до окончателното ѝ изплащане и претърпени имуществени вреди в размер 1684,80лв., от които сумата 1384,80лв., ведно със законната лихва, считано от 16.10.2019г. и сумата 300лв., ведно със законната лихва, считано от 19.09.2019 г., до окончателното им изплащане, вследствие

претърпяна на 14.09.2019г. трудова злополука, извън платеното по чл.238 от ЗМВР обезщетение; - на адв. Н. Н. Д. при ШАК, на основание чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 от ЗА сумата 1363.55лв.-адвокатско възнаграждение; - по сметка на ШОС държавна такса в размер на 461.55лв., на основание чл.78, ал.6 от ГПК.

Въззивникът е настоявал, че решението на окръжния съд в обжалваната му осъдителна част е неправилно като постановено при съществени нарушения на съдопроизводствените правила, при нарушение на материалния закон и е необосновано. Молил е за отмяната му в тази част и за отхвърляне на исковете, евентуално – за намаляване на обезщетението и присъждане на разноски, в т.ч. юрисконсултско възнаграждение. Навел е оплаквания, че съдът неправилно приложил разпоредбата на чл.78, ал.3, изр. второ на Закона за държавния служител, предвид че ищецът е държавен служител по чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР и за статута на тези служители на МВР е приложим специалния ЗМВР, в чиято уредба са предвидени видовете и размера на дължими обезщетения при претърпяна телесна повреда и не били приложими нормите на общото гражданско законодателство, като се е позовал на Тълкувателно решение 1/2020 от 15.03.2023 г. на Общо събрание на Гражданската колегия на Върховен касационен съд. Сочил е, че окръжният съд, вследствие неправилна оценка на доказателствата по делото достигнал до погрешен извод, че е налице причинна връзка между трудовата злополука и търпени от ищеца имуществени и неимуществени вреди, предвид, че оперативното му лечение било месец след злополуката и той имал и предхождащи травмата заболявания (гонартроза и дегенеративни промени на колянна става, идиопатична подагра), което предпоставяло и друга причина за осъществяване на резултата. Неправилен бил и изводът на съда, че пострадалият не е допринесъл за злополуката, при данните за спецификата на длъжностните му задължения и знанието му за изискванията за безопасното им изпълнение. Съдът не съобразил принципа на справедливост при определяне размера на обезщетението и не отчел, че за периода на възстановяване на служителя било изплатено и друго обезщетение от ТП на НОИ за временна нетрудоспособност, както и че той няма множество и тежки телесни увреждания и че бъдещи възможни операции и страдания не са в причинна връзка с трудовата злополука - не съставляват нейни, преки непосредствени последици. Въззивникът е заявил, че предприемането на мерки за лечение било личен избор на служителя и резултат на личното му

поведение, включително и възможността му да се лекува безплатно в Медицински институт на МВР и да получи направление по НЗОК за ядрено-магнитен резонанс. При изплатени на служителя обезщетения по ЗМВР и от ТП на НОИ, надхвърлящи сумата на търсените имуществени вреди, съдът погрешно присъдил суми за такива.

Ж. Д. А., чрез адв.Д., е подал отговор на въззивната жалба, с който е оспорил същата и по съображения за неоснователност по всяко от оплакванията е молил за отхвърлянето ѝ и за потвърждаване на решението в обжалваната осъдителна част.

По въззивна жалба на Ж. Д. А., подадена чрез адв.Д., срещу решение № 105/13.04.2023 г., постановено по гр.д. № 370/2022 г. по описа на Шуменския окръжен съд, **В ЧАСТТА**, с която е отхвърлен искът му по чл.78, ал.1 от ЗДС за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие претърпяна на 14.09.2019г. трудова злополука, извън платеното по чл.238 от ЗМВР обезщетение, за горницата над 9 854 лв. до пълния предявен размер от 60 000 лв. и е осъден да заплати на Регионална дирекция пожарна безопасност и защита на населението-Шумен деловодни разноски в размер на 445.96лв .

Въззивникът е навел оплаквания за неправилност на обжалваното решение като постановено в противоречие с материалния закон, при допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необоснованост, като е молил за отмяната му в обжалваната му част и уважаване на претенцията до пълния ѝ размер от 60 000 лв., т.е. за присъждане допълнително на сумата от 50 146 лв., ведно с лихвите от 14.09.2019 г. до окончателното изплащане на вземането. Молил е за присъждане на сторените по делото разноски, както и на адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал.2 във вр. с ал.1, т.2 от ЗАдв в полза на адвоката. Сочил е, че първоинстанционният съд неправилно приложил разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД при определяне на конкретния размер на обезщетението за неимуществените вреди - претърпени от ищеца болки и страдания, като не съобразил и не отчел в пълнота техния интензитет и продължителност, липсата на пълноценен социален живот на ищеца в продължителен период от време, липсата на пълно възстановяване и лошата прогноза за в бъдеще, както и изобщо не съобразил негативното отражение на увредата върху психичното

и емоционално му състояние и не определил размера на обезщетението към крайния момент на проявление предвид, че се претендира пълно обезщетение за всички вреди (в т.ч. бъдещите) и се вземат предвид и новонастъпилите факти в хода на производството по делото.

Ответникът Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” – Шумен, чрез ст.юк. С.П., е подал писмен отговор на въззивната жалба на ищеца, с който е оспорил същата и по съображения за неоснователност по всяко оплакванията и за правилността на решението в отхвърлителната му част е молил за потвърждаване на последното в тази част.

Съдът на осн. чл. 269 от ГПК, след като извърши служебна проверка, намира обжалваното решение за валидно и допустимо, а по правилността му, с оглед оплакванията на въззивниците и въз основа на събраните по делото доказателства, намира следното:

Производството пред окръжния съд е образувано по искова молба на Ж. Д. А., с която против Регионална дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението"- Шумен са предявени искове на осн.чл.78, ал.1 от ЗДС за заплащане на: сумата от 60 000лв., представляваща обезщетение за неимуществените вреди, изразяващи се в болки и страдания които е претърпял, търпи и ще продължава да търпи от трудова злополука на 14.09.2019г., извън платеното му по чл.238 от ЗМВР обезщетение, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 14.09.2019г. до окончателното ѝ изплащане; сумата от 1684,80лв. – обезщетение за претърпени, вследствие на същата трудова злополука имуществени вреди, изразяващи се в сторени разходи за лечение, включваща сумата от 300лв. - за заплащане на МРТ на колянна става, ведно със законната лихва, считано от датата на извършването на разхода - 19.09.2019 г. до окончателното ѝ изплащане и сумата 1 384,80лв., обезщетение за претърпени имуществени вреди за заплащане на импланти за ПКС - комплект, потребителски такси и татор, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на извършването на разхода - 16.10.2019 г. до окончателното ѝ изплащане.

Ответникът е оспорил исковете и по съображения за тяхната неоснователност е молил за отхвърлянето им.

Установено е със събраните по делото доказателства, а и пред настоящата инстанция страните не спорят, че към 14.09.2019г. ищецът е бил в

служебно правоотношение с Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ - Шумен и е заемал длъжност „командир на екип в група ПГ и СД на РСПБЗН“ - Шумен към РДПБЗН - Шумен, както и че към момента той е „старши пожарникар“ в Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ - Велики Преслав към Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“- Шумен. Установено е също така, че на 14.09.2019 г. около 04.00 часа в боровата гора край гр. Котел, след приключване на пожарогасителни работи, прибирайки се към местостоянката, той претърпял злополука - стъпил на камък, усуквайки коляното си паднал назад и ударил същия крак в друг камък. Злополуката е надлежно установена и приета за трудова по см. на чл.55, ал.1 от КСО с разпореждане №76 от 17.09.2019г. на НОИ, ТП-Шумен предвид, че внезапното увреждане на здравето на ищеца е станало през време на работа, извършвана в интерес на дирекцията. При прегледа непосредствено след инцидента на ищеца е поставена диагноза „изкълчване, навяхване и разтягане на външна колатерална ставна връзка на коляното“. Той е получил обезщетение от 7 146 лв. по реда на ЗМВР в размер на шест месечни работни заплати.

След произшествието, пострадалият е прегледан в Спешно отделение при „МБАЛ Шумен“ АД с оплаквания - болки, оток и невъзможност за самостоятелно придвижване. Поставена му е диагноза „Contusio gemis sin Haemarthasis“. След допълнително изследване на 19.09.2019 г. с ЯМР в „УМБАП - Канев“ АД-гр.Русе, са установени руптура на предна кръстна връзка и латералния колатерален лигамент, както и руптура на задния рог на медиалния мениск. На 10.10.2019г. Ж. А. е постъпил в МБАЛ „Авис - Медика“ ООД-гр.Плевен, където на 11.10.2019г. му е направена операция на връзките в колянната става и е пролежал за лечение в болницата до 16.10.2019г. В периода 28.10.2019г.- 04.11.2019г. той е провел рехабилитация в същата болница, а в периода от 14.09.2019г.-14.01.2020г. е бил в отпуск по болест. С новите доказателства (епикриза от 22.05.2023 г.), събрани пред настоящата инстанция е установено, че на 19.05.2023 г. в МБАЛ Еврехоспитал ООД гр. Варна на ищеца е извършена артроскопска (миниинвазивна) оперативна интервенция за частично отстраняване на част от медиалния (вътрешен) менискус на лява колянна става и резекция на синовиална плика.

Установено със заключението по изслушаната пред първата инстанция

съдебномедицинска експертиза е, че в резултат на злополуката ищецът е получил травма на лява колянна става и следните увреди: оток и хемартроза (наличие на кръв в ставата); увреда на следните мекотъканни структури: - разкъсване на ставна капсула; - скъсване на предна кръстна връзка; - скъсване на вътрешна колатерална връзка на коляното; - скъсване на вътрешен менискус на лява колянна става. Увредата на предна кръстна връзка, медиален менискус и вътрешна колатерална връзка са установени след изследването с ЯМР. Проведено е оперативно лечение в „МБАЛ АВИС МЕДИКА“- гр. Плевен (артроскопски - безкръвна операция на колянната става), изразяващо се в пластично възстановяване на връзковия апарат чрез използване на трансплантант от собствено сухожилие, което се поставя на мястото на увредената връзка и се прикрепва за костта с резорбируеми винтове (поради това, че предна кръстна връзка не може да бъде защита). След това пациентът е провел курс по физиотерапия и рехабилитация в същото лечебно заведение. По време на травмата и след това пострадалият е чувствал силни болки и е бил в невъзможност за самостоятелно придвижване. При клиничния преглед, вещото лице е установил остатъчна нестабилност на колянната става, умерени болки и невъзможност за активно натоварване - бягане, спорт и др. Експертът е посочил, че вероятно в бъдеще ще се наложи нова операция на колянната става, както и че е възможно да настъпят ранни артрозни промени в ставата, което да доведе до необходимост от алопластика (поставяне на изкуствена колянна става). В резултат на травмите и интервенциите е било затруднено придвижването и обслужването на пострадалия, а невъзможно или силно затруднени би било спортуване като бягане, футбол, ходене по неравен терен, както изпълнението на немалка част от професионалните му задължения. Според вещото лице, поради характера на увредата, извършваните оперативни интервенции може да не доведат до пълно възстановяване на колянната става. Вещото лице е пояснило, че мекотъканните връзки в колянната става имат основна стабилизираща роля в ставата, а когато е нарушена тяхната цялост колянната става е нестабилна. В зависимост от вида на увредените структури е и степента на нестабилност на ставата. Посочило е също така, че освен връзки други важни мекотъканни структури са менискусите, които се явяват стабилизатор на ставата и абсорбатор на пиковите натоварвания в коляното. При увреда на горепосочените структури се нарушава функцията на колянната става, затруднява се походката,

пациентът е неработоспособен за повече от 30 дни, настъпват ранни артрозни промени в ставата и ранна инвалидизация на пострадалия. Затова е необходимо да се възстанови стабилността на коляното с цел предотвратяване на горепосочените усложнения. Оперативното лечение, свързано с възстановяването на връзковия апарат на колянната става се явявало наложително, тъй като при неизвършването му колянната става оставала крайно нестабилна и било невъзможно възстановяване. Това би довело да много ранна и трайна инвалидизация. Връзката му с получената травма е неоспорима, тъй като увредата на връзките на колянната става е настъпила по време на травмата. Връзковата увреда на колянната става (скъсване на предна кръстна връзка, увреда на медиална колатерална връзка) не може да бъде лекувана неоперативно и не е възможно възстановяване на увредените структури без извършване на оперативно лечение.

Експертът е посочил също така, че извън необходимостта от спешното обездвижване на крайника, състоянието на ищеца не е било спешно и не е било необходимо веднага да се извърши оперативната интервенция за възстановяване на увредените връзки, като първо е подлежало диагностично уточняване и преценка на вида на операцията, като тя е можело да се извърши в едномесечен срок след травмата.

Според назначената пред въззивната инстанция съдебномедицинска експертиза, на 19.05.2023 г. на ищеца е извършена артроскопска (миниинвазивна) оперативна интервенция за частично отстраняване на част от медиалния (вътрешен) менискус на лява колянна става и резекция на синовиална плика. Операцията е предхождана от нова магнитно резонансна томография (МРТ), на която се визуализирала увредата на задния рог на медиален менискус и която напълно съответствала на визуализацията при направената непосредствено след травмата, на 19.09.2019 г., такава МРТ. Според вещото лице д-р Д., в клиниката в гр.Плевен не е извършвана никаква дейност върху медиалния менискус, като в тази връзка заключението му е, че увредата на медиалния менискус на лява колянна става на Ж. Д. А. и извършената оперативна интервенция на 19.05.2023 г. са в причинна връзка с травмата от 14.09.2019 г., тъй като до момента няма данни за нова травма, както и че и на двете направени МРТ увредата е описана по един и същи начин. Според вещото лице, по време на травмата и след това пострадалият е чувствал силни болки и е бил в невъзможност за самостоятелно придвижване

без помощ. Към настоящия момент при извършването на клиничен преглед на Ж. А., експертът е установил остатъчна нестабилност на колянната става, умерени болки и невъзможност за активно натоварване - бягане, спорт и др. Посочил е, че вероятно е в бъдеще да се наложи поредна оперативна интервенция на колянната става, както и че е възможно да настъпят ранни артрозни промени в ставата (износване на хрущяла), което да доведе до необходимост от алопластика (поставяне на изкуствена колянна става). Поради характера на увредата, извършването на оперативни интервенции не всеки път може да доведе до пълно възстановяване на колянната става. В момента има остатъчна нестабилност на ставата, което води до дискомфорт, болки и ограничена двигателна активност. По отношение на актуалното състояние на пострадалия и прогнозата за в бъдеще, вещото лице е посочило, че сега (м.09.2023 г.), Ж. А. е с малки белези в областта на лява колянна става от извършените оперативни интервенции, с леко изразен оток, с нестабилност на ставата, която се изразява с нестабилна походка и затруднение при натоварване. В дългосрочен план, ако нестабилността на коляното се увеличи е възможно да се наложи поредна оперативна интервенция. При по- ранното износване на ставата, което се очаква при такива травми в дългосрочен план (15-20 години) е възможно и извършването на алопластика (поставяне на изкуствена става) на колянна става. В съдебно заседание, вещото лице е пояснило, че при ищеца няма данни за артрозни промени в ставите до настоящия момент, т.е. артрозни дегенеративни процеси, които биха могли да благоприятстват за увреждането. Заключениета на вещото лице са изготвени от специалист в изследваната област, те са пълни, ясни и обосновани и кореспондират на останалия доказателствен материал по делото, поради което се кредитират изцяло от съда. Предвид заключението на експерта, установена е пряка връзка между трудовата злополука и претърпетните вследствие на същата вреди от ищеца - травмите и последвалите операции и лечение, поради което неоснователно е оплакването на въззивника – ответник за липсата на такава (предвид, че оперативното лечение било месец след злополуката и ищецът имал и предхождащи заболявания – друга причина за резултата).

Според показанията на свидетелката Д.Д. (съжителстваща с ищеца) след произшествието Ж. не можел да се движи, като при прегледа в „Бърза помощ“ лекарите изразили предположение за скъсана кръстна и странична

връзки на коляното. След поведени изследвания и преглед със специалист в гр. Русе се установило увреждането и необходимостта от операция с поставяне на имплант. Операцията била извършена в Плевен и седмица ищецът бил в болницата. След изписването му около 6 месеца бил в болнични, като първоначално се придвижвал с две, а след месец - с една патерица. Нуждаел се от помощ в ежедневието. Провел три курса на рехабилитация, но коляното му било нестабилно, събирало вода, подувало се и го боляло. След шестте месеца, тръгнал на работа, но продължавал да има оплаквания, не можел да кляка, не можел да спортува, кракът му се подувал и бил освободен от покриване на нормативите за физическа пригодност в работата. Заради увредата, бил понижен от „ръководител група“ - в „обикновен пожарник“ и преместен в друг град на работа. В емоционален аспект той се променил, станал сприхав, изнервен, чувствал се унижен, не бил същия като преди. Преди инцидента редовно спортувал, а след това вече не можел да ходи на фитнес.

Според свидетеля Н.Н. (съсед на ищеца), след инцидента Ж. се променил – затворил се, вече не искал да слиза с мъжете на приказка зад блока, първо бил с патерици, а след това накуцвал и кракът му все бил подут, оплаквал се от болки. Преди инцидента бил „шегаджия“, ходили си на гости, а след това се отдръпнал, изпитвал неудобство от състоянието си и не се събирал с приятели.

Свидетелят М.Ш. (пряк началник и колега на ищеца) е споделил пред съда, че видял Ж. месеци след инцидента, той носел болничните листове, разговаряли. Ищецът се оплаквал от болки и не бил доволен от първата операция. Свидетелят не намирал промяна в психическото състояние на Ж. след инцидента, той общувал нормално не споделял за затруднения. Свидетелят К.К. (началник на РСПБЗНС –Шумен), знае за инцидента, за болничния на ищеца и процедурата пред НОИ, но не знае за състоянието му след инцидента и завръщането му на работа, а и не били близки. Свидетелят М.Ж. (началник сектор „Пожарогасене“) е посочил, че виждал Ж. след болничните, той бил на работа, работел и не се оплаквал от нищо. Понастоящем бил преместен в друг град.

Ценни в насока на негативните преживявания на ищеца са показанията на близките му хора – жена (св.Д.), приятел (св. Н.), тъй като те имат

непосредствени впечатления от живота на пострадалия преди и след инцидента, за търпяните от него неудобства, необходимостта от помощ при обслужване, за притесненията, лечението и тревогите, като казаното от тези свидетели кореспондира на писмените доказателства за травмите, операциите и проведеното лечение и на заключението на вещото лице по медицинската експертиза за състоянието на ищеца и са житейски логични, поради което и съдът напълно ги кредитира. От друга страна, останалата група свидетели (св. Ш., К. и Ж.) не са в близък контакт с ищеца, те са негови началници и колеги, общуват само по работа, не са близки и няма как да са се сдобили с впечатления за личните му преживявания, тревоги, неудобства. Изнесеното от тях касае завръщането на ищца на работа и сочи, че той е продължил да изпълнява задълженията си.

Според заключението на вещото лице д-р Б. по назначената от настоящата инстанция съдебно-психиатрична експертиза, ищецът не страда от психично разстройство в тесния и широкия смисъл на думата. В резултат от стреса при травмата, не са се отключили разстройства от голямата група на невротични, свързани със стрес и соматоформни разстройства. Психична деградация не би следвало да се обсъжда. Тенденцията е на подобрене, в смисъл да се редуцират изживяванията му за непълноценност. Не са настъпили съществени и най-вече клинично изразени промени в психичното състояние на ищеца след трудовата злополука. Той не е търсил и не е получил психиатрична или психологична помощ. Справил се е с житейските неблагоприятия като стабилна в психическо и емоционално отношение личност.

По въпроса има ли право ищецът да получи по-висок размер обезщетение за репарирание на неимуществени вреди от причинената по време на служба телесна повреда, надхвърлящ размера на изплатеното му обезщетение по чл. 238, ал. 1 ЗМВР и оплакването на ответника в тази връзка: В тази насока е обилна и последователна съдебната практика (Определение № 461 от 21.03.2023 г. на ВКС по к. гр. д. № 4368/2022 г., Определение № 476 от 9.06.2022 г. на ВКС по гр. д. № 4842/2021 г., IV г. о., ГК; определение № 50693 от 4.10.2022 г. на ВКС по гр. д. № 1405/2022 г., III г. о., определение № 118/18.02.21 по г. д. № 2678/20, III ГО; определение № 829 от 01.12.2020 г. по гр. д. № 2673/2020 г., Г. К., III г.о. и др.), според която предпоставката за

възникване на задължение на работодателя по трудово или служебно правоотношение, вкл. при условията на ЗМВР, да обезщети работника или служителя - в това число държавния служител и този по ЗМВР, е всъщност една и съща – увреждане на здравето или живота му при или по повод изпълнение на трудовата функция. Правото да се получи такова обезщетение има икономическа стойност, съставлява "актив" и представлява "притежание" по смисъла на чл. 1 Протокол 1 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи /в този смисъл решения по делата М., "Г. Д. - унд Фьордертекник" ООД, "Пресос Компания Навиера" АД и др. /. Поради това и дискриминация във връзка с него, съгласно чл. 14 ЕКЗПЧОС, е забранена. Разпоредбата на чл. 238, ал. 1 ЗМВР регламентира изплащане при дадени предпоставки на служителите на МВР на еднократно определено по размер обезщетение за вреди, настъпили при или по повод изпълнение на служебните им задължения, но не лимитира обема на отговорността на съответната администрация за вреди, причинени на тези държавни служители /виж *mutatis mutandi* и т. 23 ТР. 6/6.11.13 по тълк. д. № 6/12, ОСГТК/. Целта ѝ е единствено да обезпечи за тях по-бърз и лесен път, облекчена процедура за получаване на предварително фиксирано обезщетение в хипотеза на понесени по служба телесни увреждания /т. е. да даде привилегия/ - с оглед спецификата, значението за националната сигурност и по-големите рискове на професията, която държавните служители по ЗМВР упражняват - а не да ги лиши от възможност да получат пълна обезвреда за същите. Подобно тълкуване /че отговорността е лимитирана/ би довело до неравно отнасяне към еднакви в релевантните си аспекти случаи и би поставило държавните служители по ЗМВР в по-неблагоприятно положение в сравнение с останалите държавни служители, чиито статут е уреден в общия закон – ЗДСл, както и спрямо работниците и служителите по трудово правоотношение относно правото им на обезщетяване на вреди от трудова злополука – без за различното отношение да е налице обективно и разумно обосноваване, респективно пропорционалност между преследваната цел и използваните средства. Такова третиране би било недопустимо с оглед изискванията на чл. 14 ЕКЗПЧОС вр. с чл. 1 Протокол 1 - разпоредбата на чл. 14 ЕКЗПЧОС не забранява всяка разлика в отношението – обратно - задължението по тази разпоредба дори може да изисква такава /Г. срещу Исландия, Тлименос срещу Гърция/, но принципът на равенство и

недискриминация бива нарушен, ако има различно отношение към еднакви /"практически сходни"/ случаи без обективно или разумно обосноваване или ако липсва пропорционалност между преследваната цел и използваните средства. Практика в аналогичен смисъл, но относно тълкуването на друга разпоредба, уреждаща отговорност за вреди и нейно ограничаване - чл. 200, ал. 1 пр. 2 КТ, вече е формирана и от ВКС /реш. № 376/11.05.10 по г. д. № 1188/09, IV ГО, реш. № 141/29.04.09 по г. д. № 347/08, II ГО, реш. № 412/30.07.10 по г. д. № 1349/09, IV ГО/. Предвид изложеното отговорността на работодателя, в случая не е ограничена до посочения размер в закона. Последният по своето естество е само гарантирано обезщетение, установено отнапред, но няма пречка пострадалото лице да заяви претенция, надхвърляща посочените в закона. (Така напр. в решение № 288 от 15.01.2018 г. по гр. д. № 59/2017 г., г. К., IV Г. О. на ВКС). Над този размер обаче е необходимо вредата да бъде доказана от пострадалия по съответния ред.

Неотнормено към настоящия казус е соченото от въззивника – ответник като несъобразено от окръжния съд Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2023 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2020 г., ОСГК, тъй като същото се отнася до отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерство на вътрешните работи.

По размера на обезщетението за неимуществени вреди:

Съгласно чл.52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид при определяне на размера на обезщетението-ППВС №4/23.12.1968г. При определяне на справедливото обезщетение за неимуществени вреди, следва да се вземат предвид във всеки конкретен случай установените по делото конкретни обстоятелства, свързани с характера и тежестта на увреждането, интензитета и продължителността на претърпените физически и емоционални болки и страдания, а така също от обичайните размери на обезщетенията, платими в подобни случаи и от икономическото състояние в страната към момента на увреждането, което се влияе от минималната работна заплата, инфлационните процеси, нарастването на цените и др.

При определяне размера на обезщетението на Ж. А. съдът взема предвид, че същият е мъж в активна възраст, работещ като пожарникар, на 52 години към датата на злополуката, както и че той е получил повече от едно увреждания: травма на лява колянна става и следните увреди: оток и хемартроза (наличие на кръв в ставата); увреда на следните мекотъканни структури: - разкъсване на ставна капсула; - скъсване на предна кръстна връзка; - скъсване на вътрешна колатерална връзка на коляното; - скъсване на вътрешен менискус на лява колянна става. Съдът отчита, че ищецът е пролежал е в болница от 10.10.2019г. до 16.10.2019 г. и от 19.05.2023 г. до 22.05.2023 г. и са му направени две операции, като първата през 2019 г., се изразява в пластично възстановяване на връзковия апарат чрез използване на трансплантант от собствено сухожилие, прикрепено към костта с резорбируеми винтове и втората през 2023 г. – оперативна интервенция за частично отстраняване на част от медиалния (вътрешен) менискус на лява колянна става и резекция на синовиална плика, като и че повече от четири месеца той е бил в болнични. Съдът взема предвид също така изпитаните от ищеца болки в момента на злополуката, в периода на лечението и на двете операции и провежданата рехабилитация, както и неудобствата от невъзможността за самостоятелно обслужване и необходимостта от чужда помощ и зависимост от близките след злополуката и тези за около шест месеца при ползване на помощни средства за придвижване (за месец с две и около още пет месеца с една патерица). Съобразява също, че лечението е продължително и ищецът не е напълно възстановен, както и че към момента (около четири години след злополуката) има остатъчна нестабилност на ставата, което води до дискомфорт, болки и ограничена двигателна активност. Съдът съобразява също така и промяната в емоционалното състояние на ищеца, изпитваните негативни чувства, неудобство от състоянието му, промяната в социалния му живот с ограничаване на контактите и изолация, невъзможността да спортува и да осъществява дейности с по-голямо натоварване на крака. Съдът в насока на по-висок размер на обезщетението отчита и вероятната прогноза на специалиста, че в дългосрочен план, ако нестабилността на коляното се увеличи е възможно да се наложи поредна оперативна интервенция, а при по- ранното износване на ставата, което е очаквано при такива травми, в дългосрочен план (15-20 години) е възможно и извършването на алопластика (поставяне на изкуствена

става) на колянна става. Т.е. липсват категорични данни за пълно възстановяване на пострадалия. Съдът съобразява, че понастоящем ищецът е в сравнително възстановено състояние и продължава да работи като пожарникар, като няма данни за отпадане на възложени му задачи в работата (макар и в момента да ги изпълнява на работно място в по-малък град), поради физически трудности, но от друга страна той е преустановил обичайни физически активности, а в случая следва да се отчитат и спецификите на дейността му като пожарникар, изискваща завишено ниво на физическа кондиция. Съдът съобрази социално-икономическите условия в страната към датата на деликта (2019 г.), стандарта на живот, доходите на населението и обичайните размери на обезщетенията, платими в подобни случаи съобразно актуалната съдебна практика и намира, че справедливото обезщетение за неимуществените вреди в този случай е в размер на 40 000 лв. В този смисъл оплакванията на въззивника – ищец за занижаване на размер на обезщетението са частично основателни.

Възражението на ответника за съпричиняване на увреждането от пострадалия е неоснователно. Злополуката е станала в тъмната част на денонощието, непосредствено след гасене на пожар, в гориста местност, при изпълнение на служебни задължения в пресечен горски терен, поради което изборът на път към стоянката не съставлява рисково поведение на ищеца, обосноваващо допусната от него груба небрежност и съответно не води до извод за намаляване на обезщетението. Освен това в протокола за разследване на трудовата злополука е отразено, че липсват допуснати нарушения на нормативни актове, няма лица допуснали нарушение, няма отклонения от нормалните действия и условия.

От размер на обезщетението от 40 000 лв., следва да се приспадне изплатената на ищеца сума от 7 146 лв. по чл. 238 ЗМВР и се дължи остатък от 32 854 лв. Окръжният съд е присъдил 9 854 лв., поради което решението му в отхвърлителната част за горницата над 9 854 лв. до 32 854 лв. следва да бъде отменено и ответникът осъден да заплати още 23 000 лв., ведно с лихвите от датата увреждането 14.09.2019 г. до окончателното им изплащане. В останалата обжалвана осъдителна част за 9 854 лв. и отхвърлителна част за горницата над 32 854 лв. до 60 000 лв. досежно обезщетението за неимуществените вреди, решението на окръжния съд следва да бъде потвърдено.

По оплакванията във връзка с обезщетението за имуществените вреди: Медицинските изделия и консумативи на здравно осигурени лица, необходими за извършването на пластичното възстановяване на връзковия апарат на колянната става не се заплащат от НЗОК, а от пациента и поради относимостта и необходимостта им (така заключението на вещото лице), всички сторени разходи в тази връзка, претендирани за лечението и доказани по делото с разходните документи (заплатени на 16.10.2019г. - 1384.80лв. и на 19.09.2019г.-сумата 300лв. всички за медицински изделия, услуги и потребителска такса за болничен престой в общ размер от 1 684,80 лв.) следва да бъдат присъдени, ведно с лихвата от тяхното извършване. В този смисъл неоснователни са оплакваният на въззивника – ответник и решението на окръжния съд в тази част следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода от делото, на осн. чл.78, ал.6 от ГПК, Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“- Шумен дължи допълнително за държавна такса за първоинстанционното производство сумата от 920 лв. и за държавна такса за въззивната инстанция 460 лв., както и сумата от 505,23 лв. съразмерна част от авансираните от бюджета на съда разноски за вещи лица за въззивната инстанция – всички по сметка на ВАпС. Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“- Шумен следва да заплати и в полза на адв. Н. Н. Д. при ШАК на основание чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 2 от ЗА допълнително сумата от 1 758,34 лв. адвокатско възнаграждение за първата инстанция и 3 121,89 лв. – адвокатско възнаграждение за производството пред въззивната инстанция. За производството пред първата инстанция ищецът Ж. А. дължи на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“- Шумен част от сторените от последния разноски съразмерно на отхвърлената част от иска, които са в общ размер на 266,78 лв. (включващи 108,02 лв. от разноските за експертиза в първата инстанция и 158,76 лв. за юрисконсултско възнаграждение), поради което решението в частта на осъждането му за разноските следва да бъде отменено за горницата над този размер от 266,78 лв. до присъдените 445,96лв. За въззивната инстанция ищецът следва да заплати на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“- Шумен сумата от 158,76 лв. – съразмерна част от юрисконсултско възнаграждение.

По изложените съображения, Апелативен съд гр.Варна,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 105/13.04.2023 г., постановено по гр.д. № 370/2022 г. по описа на Шуменския окръжен съд **в частта**, с която е отхвърлен искът на Ж. Д. А. против Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“-Шумен по чл.78, ал.1 от ЗДС за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие претърпяна на 14.09.2019г. трудова злополука, извън платеното по чл.238 от ЗМВР обезщетение, за горницата над 9 854 лв. до 32 854 лв., както и в частта, с която Ж. Д. А. е осъден да заплати на Регионална дирекция пожарна безопасност и защита на населението-Шумен деловодни разноски за горницата над 266,78 лв. до присъдените 445,96лв., като вместо това **ПОСТАНОВИ:**

ОСЪЖДА Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“-Шумен да заплати на Ж. Д. А. допълнително сумата от 23 000 лв. - обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие претърпяна на 14.09.2019г. трудова злополука, извън платеното по чл.238 от ЗМВР обезщетение, ведно с лихвите от датата увреждането 14.09.2019 г. до окончателното им изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 105/13.04.2023 г., постановено по гр.д. № 370/2022 г. по описа на Шуменския окръжен съд в останалата му част.

ОСЪЖДА Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“- Шумен да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на ВАпС: сумата от 920 лв. - допълнително за държавна такса за първоинстанционното производство; сумата от 460 лв. за държавна такса за въззивната инстанция; сумата от 505,23 лв. - съразмерна част от авансираните от бюджета на съда разноски за вещи лица пред въззивната инстанция.

ОСЪЖДА Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“- Шумен да заплати на адв. Н. Н. Д. при ШАК на основание чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 от ЗА допълнително сумата от 1 758,34 лв. адвокатско възнаграждение за първата инстанция и 3 121,89 лв. – адвокатско възнаграждение за производството пред въззивната инстанция.

ОСЪЖДА Ж. Д. А. с ЕГН***** от гр.Шумен, ул. “Васил Априлов“ №61 да заплати на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“-Шумен сумата от 158,76 лв. – юрисконсултско възнаграждение за производството пред въззивната инстанция.

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването му на страните и при условията на чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____